

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Boeken

De Sutherlandselectie

Bespreking van

Jill Savege Scharff (2007). *The psychodynamic image — John D. Sutherland on self in society*. Londen: Routledge.

ISBN 978 0 415 41184 4, 184 pp., £ 20,99

GUY VERBRUGGEN

John D. Sutherland (1905–1991), Brits analyticus met Schotse roots, auteur van heel wat artikelen en uitgever van de International Psychoanalytic Library van achttentwintig boeken, kwam zelf nooit tot het schrijven van een boek.

Een aantal belangrijke artikelen van Sutherland, ooit editor van de *International Journal of Psychoanalysis* en van 1947 tot 1968 directeur van het Tavistock Centre in Londen, zijn in *The psychodynamic image* geselecteerd, gebundeld en ingeleid door Jill Scharff. Vooral het hoofdstuk over de vier groten uit de beginjaren van de objectrelatietheorie (Balint, Winnicott, Fairbairn en Guntrip) geeft een grondig overzicht van hun bijdragen. Sutherland is op zijn best wanneer hij psychoanalyse toepast op groep en maatschappij, wanneer hij in objectrelationele termen sociale interacties in familie- of groepsverband doorlicht, wanneer hij de postindustriële samenleving bespreekt in termen van stress, vervreemding en geweld. Hij benadrukt daarbij hoe sociale verandering enkel kan plaatsvinden via verandering op het individuele niveau.

Zijn klinische voorbeelden illustreren hoe hij het zelf ziet als een open, proactief systeem, een dynamische matrix die steeds in evolutie is, 'the core of the personality that preserves continuity in change'. Men

voelt in zijn voorbeelden een warme en spontane attitude, ook ten opzichte van wat Sutherland noemt 'the difficult cases', de patiënten die negatieve tegenoverdracht uitlokken.

Dit boekje is vooral nuttig voor iemand die vlug en bondig het Britse objectrelationele veld van eind vorige eeuw wil overzien: daarbij is Sutherland een zeer goede en deskundige inleider, verkenner en bruggenbouwer.

Triadische bruggen van betekenis

Bespreking van

Pierre Delion (2007). *Het autistische kind, de baby en de semiotiek*. Leuven: Garant.

ISBN 978 90 441 2029 5, 262 pp., € 23,90

DIETER DE GRAVE

«Hoe leggen baby's het aan boord om opgenomen te worden in het proces van de semiose [betekenisverlening]? En hoe doen autistische en psychotische kinderen dit, die toch een bijzondere groep vormen? Wat zijn de gevolgen voor ons inzicht in de psychopathologische ontwikkeling van het kind in het algemeen? En wat is meer specifiek de weerslag op de keuze van de therapeutische strategie voor de kinderen in kwestie? Wat kan het belang van de semiotiek hierbij zijn?» (Delion 2007, p. 23 [mijn aanvulling tussen haken]) Met deze vragen als leidraad gaat Pierre Delion — kinderpsychiater, psychoanalyticus, hoogleraar psychiatrie en hoofd van de dienst kinderpsychiatrie C.H.R.U. in Lille — een zeer actueel